

ድህነት

ንሰላም፣ ንደሞክራሲ፣ንፍትሔ፣ ንማዕርነት፣ ንምዕባሌ፣

**ብቤት ጽሕፈት ዜናን ባህልን ግንባር ሃገራዊ ድህነት ኤርትራ
ትዳሎ ክልተ ወርሓዊት መጽሔት
ወርሒ ሕዳር- ታሕሳስ 2009፣ 4ይ ዓመት፣ ቁ.41**

- ዓወት ንፖለቲካዊ ውሳኔታት ቀዳማይ ጉባኤ ግሃድኡ!!
- ድህነት ህዝብን ሃገርን ልዕሊ ኩሉ !!

መልእኸት ድሕነት ኮንፈረንስ ብራሰልስ ናቢይ ገጽ?

ሕቶ ደሞክራሲን ሰላምን አብ ኤርትራ ፍትሓውን ርትዓውን ሕቶ ህዝቢ ኤርትራዮቹ ናይ ደገ ሓይልታት ሕቶ ኣይኮነን። ካብቲ ህልዊ ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኢሳያስ እቲ ቀዳማይ ተጎዳኢይ ህዝቢ ኤርትራዮቹ ስለ ዝኾነ፣ ደማ ከምቲ ግዳይ ዲክታቶርያዊነት ኮይኑ ዘሎ፣ አብ ምውዳቕውን ቅድመ ግንባር መሰርዕ ሓዙ ዝሰለፍ ከኣ ንሱዮቹ ብመሉእ ይኹን ወይ ብክፍል ንገደላዊ ግዳኡን ኣሰላልፋኡን ዝተከእ ዝኾነ ይኹን ግዳማዊ ሓይሊ የሎን። ካብቲ አብ ኤርትራ ክሰፍን እንቃለሰሉ ደሞክራሲን ሰላምን ጉዳይ፣ ቀዳማይ ተረባሓይ ህዝቢ ኤርትራ ብምኻኑ አብ መሰርዕ ቅድመ-ግንባር ተሰሊፉ ዝቃለሰኳ እንተኾነ፣ ንቢይኑ ግን ናይ መጀመርታን መወዳእታን ተጠቃማይ ከም ዘይኮነ ዘካትዕ ኣይኮነን። ብሰንኪ ህልዊ ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኢሳያስ አብ ቀርኒ ኣፍሪቃ፣ ሃገራዊ ረብሓታቶም ዝተሃሰዮም፣ ወይ ሃገራውን ዜናውን ሰላምም ዝተዘረገም፣ ወይውን ኣህጉራዊ ረብሓታቶም ዝተተንከፎም፣ ጎረባብቲ ሃገራት ይኹኑ ዞባውን ኣህጉራውን ማሕበረሰብ አብ ምውዳቕ ስርዓት ኢሳያስ ቀጥታዊ ረብሓታት ኣሎዎም። አብ ጎኒ ህዝቢ ኤርትራ ዝሰለፉ ሓይልታት ሰላምዮም። አብ ምግባም ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኢሳያስ ብድሕሪ ህዝቢ ኤርትራ መሰርዕ ሓዞም ዝቃለሱ ዘይኮኑስ ጎኒ-ጎኒ ህዝቢ ኤርትራ ዝሰለፉ መሓዞት ሓይልታቶም። ናይ መሓዞት ዞባውን ኣህጉራውን ሓይልታት ኣሰላልፋ ክቕይር ዝኽእል ወይ ዝሰርዝ፣ ፖለቲካዊ ተንታን ክመጽእ ኣይከእልን።

ስርዓት ኢሳያስ ናይ ህዝቢ ኤርትራን ዞባውን ኣህጉራውን ፈተውቲን አብ ሕድሕዱ ዝተኣታተወ ሃገራውን ኣህጉራውን ሰላምን ረብሓታትን ዝጸባእ ከም ምኻኑ መጠን፣ ህዝቢ ኤርትራ ካብ ፈተውቲ ዝተፈላለዩ ዓይነታት ደገፍ ከይረገጠ፣ ንቢይኑ ብድኹም ባዕላዊ ሓይልታትን ዓቕምታቲን ተቓሊሱ ክዕወት ኢልካ ምሕላብሲ ዝተነጸረ ዕላማ ፖለቲካዊ ዘይብሉ ባደሽ ፈሽራዮቹ ቅድሚ ሕጂ ይኹን ንብድሕሪ ሕጂ ናይ ፈተውቲ ዝተፈላለዩ ዓይነታት ደገፍ እንከይረገጠ አብ ልዕሊ ጸላእቱ ዝተገደደ ህዝቢ ወይ ዝዕወት ህዝቢ የሎን። ብዘይ ተቓላላይ ህዝቢ ናይ መሓዞት ደገፍ ክርከብ ኣይከእልን። ዝሃርም ፖለቲካ ዕላማውን የብሉን። በዓል ጉዳይ ህዝቢ ኤርትራን መሓዞቱ ዞባውን ኣህጉራውን ሓይልታትን፣ መሓዞት ሓይልታትን በዓል ጉዳይ ህዝቢ ኤርትራን ዕማማቶም አብ ምፍጻም ኣሰላልፋኦምን ግደታቶምን ዝፈላለገሎም ገነጻጸሉ ኣይኮኑን። ሃገራውን ዞባውን ኣህጉራውን ዝተወሃሃዱ ሓይልታቶም።

ካብቲ ብምብጋስ አብ ኮንፈረንስ ብራሰልስ ጉዳይ ኤርትራ ንምርኣይ ዝተኣከቡ ሓይልታት፣ ብመንጽር ተደላይነት ደሞክራሲን ሰላምን አብ ሃገርና ክንርእዮም እንክለና ፈተውቲ ህዝቢ ኤርትራዮቹ። ኣህጉራዊ ማሕበረሰብ አብ ዞባ ቀርኒ ኣፍሪቃን መሰመር ቀይሕ ባሕርን ሰላም ንምሰፍን ከፃዱ ከሓሰቡ እንክሎ ብቐጥታ ጉዳይ ኤርትራን ህዝቢ ኤርትራን አብ ኣጀንዳታቱ ክሰርዖ ይግባእ። ኤርትራ አብ ገዛእ ርእሳን አብ ከባቢኣን ደሞክራሲን ሰላምን ንምሰፍን ኣወንታዊ ሓይል ባእታ ንምኻን አብ ዞባዊ ይኹን ኣህጉራዊ መጋባእታት ጉዳይ እናሻዕ ክበኩር ኣይግባእን። ደሞክራሲያዊት ኤርትራ አብ ምንጋስ ዞባዊ ሰላም ኣገዳሲ ግደ ከተበርክት ከም ትኽእል ክዝንጋዕ የብሉን።

አብ ኤርትራ ክረጋገጽ እንቃለሰሉ ዘለና ጉዳይ ደሞክራሲያዊ ለውጢ አብ ኣህጉራዊ መመደሪ መጋባእታት ደይቡ፣ ንኤርትራውን ኣህጉራውን ሓይልታት ዝሓወሰ ዞባዊ ይኹን ኣህጉራዊ ዘዋግሊ ኣሳታፊ ኮንፈረንሳት ምክያድ፣ አብ ምንጻል ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኢሳያስ ብብደረጃኡ ረዚን ግደ ዝጸወት ኣድላዩ ኣልያ ስለ ዝኾነ ድላይናዮ። ጉዳያት ደሞክራሲን ሰላምን ኤርትራ አብ ኣህጉራዊ መመደሪ ብቅትዕ ኣገባብ ምድያብ ማለት ቃልሲ ህዝብና መንገዲ ዓወት ሓዙ ምህላዉ ዝገልጽዮ። አብ ኣህጉራዊ መድረሽ ቀሪብና ንስርዓት ኢሳያስ ከነቃልዕን ረቕሒታት ተዓዋትነት ከነተኣኻኹብን ምኽእልና ንባዕሉ ናይ ፖለቲካን ሲቭልን ሃገራዊ ሓይልታት ኤርትራ ሓባራዊ ሃገራዊ መኽሰብዮ። ኩሎም ሃገራዊ ሓይልታት ምእንቲ ነዚ መኽሰብዚ ንምርግጋጽ ዝቃለሱ ምኻኖም ዘጠራጥር ነገር የብሎምን።

አብ ከተማ ብራሰልስ ካብ 9-10 ሕዳር 2009 ብቐንዱ አብ ጉዳይ ኤርትራ ፖሊሲታት ሕብረት ኤርዳን ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካን ንምውህሃድ ዝፃለመ ብኣማኸርቲ ጉዳያት ወጻኢ ኤርዳ (EPA) ዝተወደበን ዝተጸወፀን ንሰለስተ ውድባት ኣባላት ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳን ብዘይ ካልኦቶም ዝሓወሰን ኮንፈረንስ ከም ተኻየደ ዝገከርዮ። አብ ኤርትራዊ ፖለቲካ ኣካታዒ እዋናዊ ዛዕባ ኮይኑ ቀንዮዮ። ኮንፈረንስ ብራሰልስ ከም ዓውዲ ፖለቲካ ክጥመት እንክሎ፣ ህልዊ ኩነታት ኤርትራ እንኮላይ ንኣህጉራዊ ማሕበረሰብ ዘሻቕል ደረጃ በጹሖ ምህላዉ ዘርእየና ኣገዳሲ ምልክትዮ።

ወደብቲ ኣካላት ኮንፈረንስ ብራሰልስ አብ ደሞክራሲን ሰላምን መሰረታዊ ሓባራዊ ረብሓታት ንዘሎዎም ሃገራዊ ሓይልታት ኤርትራን፣ አብ ፖለቲካዊ ቻርተር ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳን ዲክታቶርያዊ ስርዓት ንምውዳቕ ኩሎ ዝካኣል ኣገባብ ቃልሲ ንምጥቃም አብ ዝብል ሓባራዊ ስምምዕ ንገፈረሙ ፖለቲካዊ ውድባትን ሰልፍታትን፣ ሰላማዊ ኣገባብ ቃልሲ ዝኹተላን ዓመጻዊ ኣገባብ ቃልሲ ዝኹተላን ብዝብል ፈላልዮምዎም። ንሲቭል ሃገራዊ ሓይልታት መምዘኒኦም ብዘይተፈልጠ ፈላለዮምዎም። ከምኡውን ንሃገራዊ ፖለቲካዊ ሓይልታት ኤርትራ ካብ ሃገራት ቀርኒ ኣፍሪቃ (ኢትዮጵያ ማላቲዮ) ዝሕገዙን ዘይሕገዙን ብዝብል ፈላልይዎም።

ናይዚ ምምቕቓልዚ ፖለቲካዊ ተንታን ንሃገራዊ ፖለቲካዊ ሓይልታት ኤርትራ ጥፋትን ለዘብትን ናይ ኢትዮጵያ መሳርሕን ዘይመሳርሕን ጌራ ዝወሰድ ኮይኑ፡ ነቶም ለዘብትን ናይ ኢትዮጵያ መሳርሕ ዘይኮኑን ዝብልዎም ፖለቲካውን ሲቭላውን ሃገራዊ ሓይልታት ኤርትራ ንኮነታት ኤርትራ ኣብ ምዕራይ ኣወንታዊ ግደ ዝህልዎም ጌሮም ብምርኣይ ኣብ ሓደ መስርዕ ኣሰሊፎም ከቕርብዎም እንከሎ፡ ነቶም ዝተረፉ ካልኣት ፖለቲካውን ሲቭላውን ሃገራዊ ሓይልታት ደማ ኮነታት ኤርትራ ኣብ ምዕራይ ኣወንታዊ ግደ ዘይህልዎም ጌሮም ብምውሳድ ኣብ ካልእ መስርዕ ብምሳፍ ኣግለለዎም። ኮንፈረንስ ብራሰልስ በዚ ዓይነዚ ክረኣ እንከሎ ውጽኢታቱ ኣብ ህዝቢ ኤርትራ ሰግረ ፖለቲካዊ ካልኣዊ ፍልልያት ሃገራዊ ሓይልታት ዝኸይድ ኣተሓሳስባ ዝፈጥርዮ። ከምኡ ስለ ዝኾነ ብንጽር ኣዘራርባ ኣብ ሞንጎ ዝተፈላለዩ ክፍልታት ህዝብና ይኹን ኣብ ሞንጎ ዝተፈላለዩ ፖለቲካውን ሲቭላውን ሃገራዊ ሓይልታት ብግሁድ ወይ ብስቲር ሓደ ካብ'ቲ ካልኣ፡ ወይውን ገለ ካብ'ቶም ካልኣት ብምፍራሕ ኣብ ነንሕድሕዱ ብዓይኒ ሰግኣት ክጠማመት ኮይኑዮ። ነዚ ኣብ ግምት ብምእታው ኮንፈረንስ ብራሰልስ ኣብ በኹሪ መድረኹ ዝፈጸምዎ ጌጋታት ንምእራምን ኣብ መጻኢ ጊዜ ኣሳታፊ ኮንፈረንስ ንምውዳብን ክኸእል፡ ናይ ሕጂ ሕጽጊታቱ ካብ ምድህሳስ ሰጊርካ ናብ ምኹናን ምዕራግ ንቃልስና ኣየገልግልንዮ።

ኣብ ህልዊ ዓውደ ፖለቲካ ኤርትራ ሃገራዊ ካብ ዝዋሰኑ ዘሎዉ ሓይልታት ኤርትራ ሰላማዊ ፍታሕ ዝጸረር ዋላ ሓደ የሎን። ሰላማዊ ሰግግር ስልጣን ዝጸረር ዋላ ሓደ የሎን። ፖለቲካዊ ሰላማዊ ኣገባብ ቃልሲ ዝጸረር ዋላ ሓደ የሎን። ንዓመጸዊ ኣገባብ ቃልሲ ብወግዒ ዝኹንን ዋላ ሓደ የሎን። ካብ ዝኾነ ሃገራት ብሓፈሻ ካብ ጎረባብቲ ሃገራት እንኮላይ ኢትዮጵያ ደማ ብፍላይ ሓገዛ ዘይደልን ዘይሓትትን ዋላ ሓደ የሎን። ኮነታት ኤርትራ ምስ ስርዓት ኢሳያስ ንበይኑ ክፈትሕ ዝኸእል ዋላ ሓደ የሎን። ምስ ስርዓት ኢሳያስ ብሓባራዊ ልኡኽ ዘተ ምክያድ ዝጸረር ዋላ ሓደ የሎን። ስለዚ ኮንፈረንስ ብራሰልስ ዝወደቡ ወገናት ዝተኸትልዎ ፍልዎ ኣብ ወደዓዊ ጭቡጥ ኮነታት ተቓዋሚ ሃገራዊ ሓይልታት ኤርትራ ዝተመሰረተ ኣይኮነን።

ፖለቲካዊ ውሳኔታት ቀዳማይ ጉባኤ ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ:

1. ኣብ ኤርትራ መሬት ምውናን ዘይገሃስ መሰል ወገንቱ ምኃን፡ ብዘይ ድሌት ዋናታቱ ይኹን ተመጣጣኒ ካሕሳ ከይተኸፍሎም ኣብ ኣገልግሎት ክውዕል ከም ዘይብሉን፡ ቀዳማይ ጉባኤ ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ ወሲኑ።
2. ጉባኤ ቀዳሞት ኣውራጃዊ ምምሕዳራት ክምለሱ ወሲኑ።
3. ኤርትራዊ ደሞክራሲያዊ ኪዳን ጠርናፊ ጽላል ኩሎም ኤርትራውያን ተቓዋሚ ሓይልታት ምኃን ብምቕባል፡ ከም ቀንዲ ተጣባቓይ ኤርትራዊ ጉዳያት፡ ኣብ ዞባውን ኣህጉራውን ክልታት ናብ ዘይስገር ወይ ዘይነዓቕ ብርኪ ንምድያቡ፡ ግደኡ ክዓዝዝ ከም ዘለዎ ርእዮ። ምስዚ ብምትእስሳር፡ ተደላይነት ምክያድ ሃገራዊ ዋዕላ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ ኣስሚሩሉ።
4. ኣብ'ቲ ኤርትራውያን ስደተኛታት ዘሕልፍዎ ዘለዉ ስቕያት፡ ኣቓልቦ ሃገራትን ሰብኣውያን ማሕበራትን ንምስሓብ ምእንቲ፡ መሪሕነት ዝከእሎ ጸዕርታት ከካይድ ጉባኤ መዘዙ።
5. ህዝብና ዘሕልፎ ዘሎ መሪር ፍጠባዊ ኩነታት፡ ብፍላይ ደማ ኣጋጠምዎ ዘሎ ጥሜትን ዓጸቦትን ንምሕባእ፡ ስርዓት ዘካይዶ ዘሎ ከንቱ ፈተነታት ጉባኤ ኮኒኑ። ሰብኣውያን ማሕበራት ኣብ ኤርትራ ኣትዮን ስራሕተን ከካይዱ ምእንቲ እቲ ስርዓት ክፍቅድለን ደማ፡ ኣህጉራዊ ሕብረተሰብ ትርጉም ዘለዎ ጸቕጢ ኣብ ልዕሊ ስርዓት ከካይድ ጸዋዒቱ ኣቕሪቡ።
6. ጉባኤ ነቲ ጨቋኒ ፖሊስታትን ተግባራትን ስርዓት፡ ብፍላይ ደማ ዜጋታት ካብ ከባሳትት ኤርትራ ኣፈናቂሉ፡ ኣብ'ቲ ምስ ወሳኖስን ሱዳን ዝዳወብ ምዕራባዊ ጎሳጉል ብምጥያስ ዝክተሎ ዘሎ ፖሊሲ ደሞግራፍያዊ ለውጢ፡ ማሕበራውን ባህላውን ሃይማኖታውን መለሎታት ኤርትራዊ ሃገራዊ መንነት ንምብራስ ዝዓለመ ብምኃን ኮኒንዎ።
7. ኣባላት ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራ፡ ንስርዓት ጠንጢኖም ኣብ ጉድኒ ንነጻነትን ደሞክራሲን ዝቃለስ ዘሎ ህዝቦም ክስለፉ ጸዋዒቱ ኣቕሪቡ።
8. ነቲ ኣብ ምብራቓዊ ዞባ ኤርትራ ተላዒሉ ዘሎ ዘይሕለል ተቓውሞ እናሞገሰ፡ ኣብ ውሽጥን ደገን ዘሎ ህዝብና ክድግፎ ጸዋዒቱ ኣቕሪቡ።
9. ኣብ ሞንጎ ውድብናን ኣሕዋት ውድባት ኤርትራዊ ደሞክራሲያዊ ኪዳን ዘሎ ሰናይ ምውህሃድ እናድነቕ፡ ውህደት ኩሎም ወተሃደራዊ ክንፍታት ምርግጋጽ ኣድላዩ ምኃን ርእዮ።

እምቢታዊ መኸተ አብ ምብራቓዊ አክለጉዛይ፡

ካብ ቀረባ አዋርሕ አትሒዙ፡ አብ ምብራቓዊ አጻድፍ አክለጉዛይ፡ ብረታዊ ዓመጽ አንጻር ዲክታቶርያዊ ስርዓት ህግደፍ ምውልዑ፡ ካብ ዝተፈላለዩ ምንጭታት ክናፈሱ፡ ብፍላይ ድማ ካብ ግሃድኤ ክቃላሕ ምጽንሑ ዝዝከርዮ። ሎሚ ግንባሩ ቀለቡ አንጻር ስርዓትን፡ ሕድሪ ሰው-አት ዝጠለሙ ዕሰባት መጋበርያታቱን፡ አብ ሽንጥሮታትን፡ አጻድፍን፡ ጎላጉልን ምብራቓዊ አክለጉዛይ ዝዋደቕ ዘሎ ተቓውሞ ዕጡቓት ሓርበኛታት ሃገራውያን፡ መቐጸልታን ዝለዓለ መግለጽን ናይ'ቲ ስርዓት ህግደፍ አብ ማእገር ህዝቢ ኤርትራ ካብ ዝሕንገር አትሒዙ፡ ፈኸም እናበለ ክምዕብል ዝጸንሐ ዘገምታዊ ህዝባዊ ተቓውሞዮ። እዚ ሕጂ ዝግንፍል ዘሎ ናዕቢ፡ ውጽኢት ናይ'ቲ አብ ዓመታት ጭቆናዊ መግዛእቲ ግናይ ስርዓት ህግደፍ ዝተዋህለሉ ሓርቕትን መረረታትን ሕንሕንን ህዝቢ ደኣምበር፡ ከም'ቲ ካልኣት ዝብልዎ፡ ሕጂ ብሃንደበት ተጠኒሱ ዝውለድ ዘሎ ተአምራታዊ ተርእዮ ኣይኮነን። ብቐንዱ ድማ መቐጸልታ ናይ'ቲ ጨካን ስርዓት ህግደፍ ስልጣን ብኢደ ወነኑ ካብ ዝጭብጥ አትሒዙ፡ ውልቀ-መላሽ ኢሳያስ ክኸተሎ ዝጸንሐ መወዳድርቲ ዘይብሉ ኣስካሕካሒ ጭቆናን፡ ብዝበዛን፡ ማእሰርትን፡ ቅትለትን፡ ጭውያን፡ ምስዋር ደቂሰባትን ምጻር ሓርቢትዎ፡ ብረቱ ከይተረፈ ራሕራሕሎም አብ ኩሉ ኩርናዓት ዓለም ንዕርቡቱ ክጠፍእ ዝጸንሐን ዘሎን ውልደ መንእሰይ ኤርትራዮ። ብካልእ ኣዘራርባ፡ ሕጂ ዝባራዕ ዘሎ ወተሃደራዊ ዓመጽ ውጽኢት ዝተዋህለሉ ቁጥዐን፡ ሓዘንን፡ ዘይወጽእ ጣዕሳን ናይ'ቶም ህይወቶም ንሓደጋ ኣሳጢሖም ናብ ስደት እናምርሑ እንከለዉ፡ አብ ፊቕዶ ኣጸምእን ምድረ-ባዓን ሱዳንን ልብያን ንቡር ቀብሪ ከይረኸቡ ማዕበል ሕጻ ደፊንዎም ዝተረፉን፡ ካልኣት ብውሕስነት ዘይብለን ኣረግቶት ጀላቡ ባሕሪ ክሰግሩ እንከለዉ ቀለብ ዓሳ ነባሪ ዝኾኑን፡ ማእለያ ዘይብሎም ዕሸላት ኤርትራውያንዮ። ምስ'ቲ ዛጊት አብ ሃገርና ክምዕብል ዝጸንሐ ተርእዮታት ተቓውሞ ዝፈላልዮ እንተልዩ፡ ክሳብ ሕጂ መብዛሕትኡ መንእሰይ ኤርትራ በስገዳድ ዝሓንገጠ ብረት ከይተረፈ ጠንጢንሎም ናብ ስደት ብምምራሕ ተቓውሞኡ ክገልጽ እንከሎ፡ እዚ ሕጂ አብ ምብራቓዊ ሸነኽ ኣክለጉዛይ ክገኩኽ ጀሚሩ ዘሎ ብረታዊ ተቓውሞ ግን፡ ካብ ሕምብርቲ ሰራዊት ስርዓት ህግደፍ ኣሻፈረይሉ ዝወጸዮ። ብዘይካዚ፡ ካብ ሃገር ምህዳም ንሓዋሩ ነባሪ ፍታሕ ከም ዘየምጽእ ዝኣመነን፡ ነዚ ስርዓትዚ ሓንሳብን ንሓዋሩን ካብ ሱሩ ብምልጋዕ፡ ህዝቡን ሃገሩን ካብ ምብዳምን ምብትታንን ንምድሓን፡ አብ ውሽጢ ሃገሩ ኣፍልቡ ገቲሩ እናተዋግኡ፡ ክሳብ ክቡር መስዋእቲ ዝፈትዋ ዕሸል ህይወቱ ክኸፍል ዝመረጸን ዝወሰነን ምዃኑዮ።

ብሓደ ወገን፡ አብ ላዕሊ ከም መእተዊ ኣቕራብናዮ ዘለና ሓፈሻዊ ሓተታ፡ ኤርትራ ሃገርና ካብ ባዕዳዊ መግዛእቲ ነጻ ካብ ትወጽእ አትሒዙ ክጋፋሕ ዝጸንሐን ዘሎን ኣስካሕካሒ ጭቆናን፡ ኣስዲብም ዘሎ መፈጠርካ ዘጽልእ ሕሱም መነባብሮን ንምብራህዮ። ምስ'ዚ፡ አብ ህዝብና ኣስፊንዎ ዘሎ ክቱር ስነ-ኣእሙራዊ ዘይቅሳነትን፡ ከም ሳዕቤኑ እናበኣሰ ክመጽእ ዝጸንሐ ህዝባዊ ኣንጻርጽሮትን ቀቢጹ-ተስፋ-ነትን ንባዕሉ፡ አብ ዝኾነ እዋን ካብ ዝሓለፉ እዋናት፡ ናብ ብረታዊ ምንዕዓብ ገጹ ከምርሕ ዝኸእል ተኸእሎታት ዝነበሮ ምዃኑ እኹል ስእሊ ንምሃብዮ። እቲ ክሳብ ሕጂ ከይተማለኦ ዝጸንሐ፡ ናብ ብረታዊ ጎንጹ ዘሰጋገር ብሱል በዓል ቤታውን ወድዓውን ባይታ ጥራሕዮ። አብ ክለ'ዚ ኣብ ኤርትራ ከንጸላሉ ዝጸንሐ ድንን ዘይፍሉጥ ኩነታትን፡ ነዚ ሕጂ ተተኩሱ ዘሎ ተርእዮ ብረታዊ ዓመጽ ንኸለዓል ፍሉይ ምልክታት ብምሃብ ዝደረኹ ኣገደስቲ ረጅሕታትን መንቀልታትን ግን ኣለዉዮም። ካብኣቶም ድማ፡ ካብ ብዙሓት እዞም ዝሰዕቡ ክንጠቅስ ንኸእል፡-

አብ ዝሓለፈ ወርሒ ነሓስ 2008 ስርዓት ኢሳያስ አብ ልዕሊ ዝተፈላለዩ ከባብታት ወረዳ ሃዘሞን፡ ዓዲ ቀይሕን፡ ሰንዓፊን፡ ገማግም ቀይሕ ባሕርን ዝርከቡ ዓድታት መጠነ ሰፊሕ ዝኾነ ወተሃደራዊ ወፍሪ ብምክያድ፡ ማእለያ ዘይብሎም ሃገራውያን ምእሳሩን ምሕያሩን ዝተአምኑ ምንጭታት ሓቢሮም ነይሮምዮም። አብ'ቲ እዋንቲ ብወገንና ካብ ዘረጋገጸናዮ፡ ካብ'ቶም ዝተአሰሩ ኣስታት 30 ዝኾኑ ህዝቢ ዘኸብሮምን፡ ከም መራሕቱ ዝፈልጠምን፡ መራሕቲ ሃይማኖትን ተጸዋዕቲ ገዛውትን እንዳታትን፡ ኣረጋውያን ኣማኸርቲ ዓድታትን ኣለይቲ ስድራቤታትን፡ መማህራንን... ወዘተ ዝርከብዎም ምንባሮም ይፍለጥ። እዚ ተረኸቡዚ ኣብ'ቶም ተገዲዶም ብዘይ ጸማ ስርዓት ህግደፍ መወዳእታ ዘይብሉ ባርነታዊ ኣገልግሎት ዘወፍዩ ዘለዉ ደቆም ዓብዩ ስንባደ ፈጠሩዮ። ከም ሳዕቤኑ፡ ነዚ እንዳናን መረቤትናን ዝበታትንን ዝጸንትን ዘሎ ኣርዮስ ስርዓት አብ ክንዲ ምግልጋል፡ ብረትና ኣንጻሩ ኣቕኒዕና ክንቃወምዮ ዝግበኣና ዝብል ሓያል ስምዒታትን ዕግበታትን አብ ጉዕዞ እናሕደሩ ክመጹ ጸኒሖም እዮም። እዚ ስምዒታትዚ ድሮ አብ ዝለዓለ ጥርዙ በጺሑ ናብ ምትኳስ ገጹ ይገማገም ከም ዘሎ ድማ፡ ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ አብ ወርሒ ለካቲት 2009 ብዜናዊ መሓውራቱ ኣቢሉ ብምቅላሕ ኣጠንቂቕ ምንባሩ ይዝከር።

ብዘይካዚ ኩነታት ናብ ብረታዊ ረጽሚ ገጹ ከምርሕ ክደፋፍእ ዝጸንሐ ካልኣይ ኣገዳሲ ረጅሒ፡ መሬት ናይ መንግስቲዮ አብ ትሕቲ ዝብል ምስምሰ፡ ስርዓት ኢሳያስ ካብ ጊሓቱ አትሒዙ ክኸተሎ ዝጸንሐ ግጉይ ቅዋም መሬትን፡ አብ ሓረስታይ ሃገርና ኣስዲብም ዘሎ ምዝንባልን ክርፋሕ መነባብሮንዮ። እዚ ድማ፡ “ንርስቲ ይዋግኣላ ኣንስቲ” እናበለ ንወለደታት ምስ መሬት ዝጸንሐ ጥቡቕ ምትእስሳር ከመስክር ንዝጸንሐ ህዝቢ፡ ዝተፈላለዩ ምስምሳት እናፈጠረ መሬቱ ብምምንዛዕ፡ ንመሻርኽቱ ኣዋፈርቲ ካፒታልን ዋናታት ሰፋሕቲ ሕርሻዊ ኮንሰሰዮናትን ምዕዳልዮ። እቲ ዝበኣሰ ድማ፡ ካብ'ቲ ውሕስነት መነባብሮኡ ዝኾነ መሬቱ እንዳመንዘዐ፡ አብ ገዛእ መሬቱ ናብ ዕለታዊ ሰራሕተኛ ብምቕያር፡ ኣብ ትሕቲ ምሕረት ሃብታማት ሓረስቶት ከም ዝነበር ብምግባር አብ ህዝብና ኣስዲብም ዘሎ ኣደራዕዮ። ብዘይካዚ፡ ካብ ማሕረስ ናብ ዕለታዊ ሰራሕተኛ ብብዝሒ እናተቐየረ ዝኸይድ ዘሎ ገባር ዝቕበል ምዕቡል ኣብያተ-ዕዮታትን ዘመናዊ ኢንዱስትሪታትን ኣብ ዘይብላ ከም ኤርትራ ዝኣመሰሉት ሃገር፡ ዝተዓዘዘሮ ሰራሕ-ኣልባነትን ጥሜትን ነዳይ መነባብሮን ኣብ ህዝብና እናሰፋሕፍሐ ይኸይድ ምህላዉ፡ እኹል መረጋገጺ ጥፈሻን ናይ'ቲ ዝኸተሎ ዘሎ ኣዕናዊ ፖሊሲታትን ተግባራትን ኮይኑ ይርከብ።

ካልእ አብ ምስዋር ብረታዊ ናዕቢ ደራሽ ምክንያት ክኸውን ይኸእልዮ ኢልና ንግምቶ ረቛሐ፡ እቲ ካብ ቀረባ እዋን ኣትሒዙ ኣብ ሃገርና ከተኣታትዎ ጀሚሩ ዘሎ ኣዚዮ ሰባብን ሓደገኛን ዝኾነ ደሞግራፍያዊ ምቅይያርዮ። ነዚ ዘረጋገጸ፡ ድሮ ካብ ገለ ከባብታት ከበሳ ኤርትራ መላእ ዓድታት እናፈናቐለ፡ ኣብ ምዕራባዊ ቆላታት ኤርትራ ከስፍሮም ጀሚሩ ይርከብ። ሓደ ካብቲ ንህዝቢ ኣዚዮ ዘሻቕል ዘሎ ጉዳይ ድማ፡ ብዘይካቲ ብዘይ ወለንትኣም በስገዳድ ዝካየድ ዘሎ ሰፊራ ምዃን፡ ንምጥያሶም ዝኾነ ይኹን ምድላው ይግበረሉ ዘይምህላወ ዘንገፎም ዘሎ ጸገማትዮ። ብዘይካዚ፡ እቶም ሓደስቲ ተጣየስቲ ምስቶም ኣብ ዝጣየሱሉ ዘለዉ ከባብታት ዝነበሩ ተቐማጦን ዋናታት መሬትን ኣብ ቀጥታዊ ማሕበራዊ ቅልውላውን ጎንጽታትን ምእታዎም ዘይተርፎ ምዃን ዘሎ ስክፍታታትዮ። ክንዲ ዝኾነ ድማ፡ ካብ ንወለዶታት ክነብሩሉ ዝጸንሑ ዑና ኣብታቶምን፡ መቓብር ኣቦ ሓጎታቶምን፡ ከምኡውን ካብቲ ካብ ንእስነቶም ኣትሒዞም ዝልለዩሉ ምስ ባህልታቶምን ልምድታቶምን ዝተኣሳሰረ ታሪኻዊ ዝኸርታትን ርሒቕኛ ክነብሩ ክቕበልዎ ስለ ዘይከኣሉ፡ ሓዮሎይ ዓድታት ኣብ ምቕዋም ይርከቡ ኣለዉ። እዚ ኮነ ኢሉ ህዝቢ ንምብስባስ ዘካይዶ ዘሎ ኣዕናዊ ተግባራት ድማ፡ ነቶም ብረቱ ዓጢቕኛ ስገልግልዎ ዘለዉ ደቆም ብኣሉታ ክጸልፉምን፡ ብረቶም ኣንጻሩ ከቕንዑ ዘሎ ምናልባትነት እናዕዘዞ ክኸይድን ግድንዮ።

ካብዚ ኩሉ ኣብ ህድማ መንእሰያትን፡ ምጅማር ብረታዊ ጎንጽን ብቐዳምነት ዝሰራዕ ምክንያታት ግን፡ እቲ ስርዓት ስልጣን ካብ ዝሕዝ ኣትሒዙ፡ ጸረ መንእሰያት ኤርትራን መጻኢ ዕድላቶምን ዝኾነ ብሽፋን ሃገራዊ ኣገልግሎት ከካይዶ ዝጸንሐን ዘሎን ኣዕናዊ ተግባራትዮ። ብርግጽ ድማ፡ ምስቲ ኣብ መዛግብቲ ታሪኽ ጥራሕ ዝርከብ ዘመነ ጊላነት ዝመሳሰል፡ ንመንእሰያት ኤርትራ ካብ ቤተሰቦም ፈላልዮ ብዘይሞያ ኣብ መወጻኢታ ዘይብሉ ባርነታዊ ኣገልግሎት ስርዓትን መጋብርታቱን ጸሚዱ ዘሎዮ።

ከም ሳዕቤን ናይዚ ኩሉ ግፍዕታትን፡ ኣብ ልዕሊ ንፖሊሲታቱ ዝተቐወሙ ክፍጸም ዝጸንሐ ንሕሲያ ዘይብሉ መቐጻዕታትን ጭፍጨፋን፡ ክብርን ፍትሕን ዝጉደሎ ዓመጸዊ ኣክያይዳን ድማ፡ ካብ ለካቲት 2009 ጀሚሮም ገለ ኣሃዱታት ካብ ሰራዊቱ ተፈልዮም ናብ ኣጸንዕን በረኻታትን ምብራቓዊ ኣክለጉዛይ ከም ዝተፈልዩ ይሕበር። ነዚ ተርእዮዚ ጌና ከይሰወደ ኣብ ዕሽሉ እንከሎ ንምቁጽጻር፡ ስርዓት ኢሳያስ 120 ዝኾነ ወተሃደራት ኣዋፊሩ፡ ኣብ ዓይ ዲጋ ዝተባህለ ከባቢ 6 ሰዓታት ዝወሰደ ጽዕጹዕ ውግእ ከም ዘካየደ ይፍለጥ። ኣብዚ ውግእዚ፡ ካብ ወተሃደራት ስርዓት ኢሳያስ ዓሰርተታት ውጉኣትን ምውታትን ክኾኑ እንከለዉ፡ ካብቶም ተቐዋምቲ 3 ብጅግንነት እናተዋግኡ ምስውኣም ይንገር። ካብዚ ውግእዚ ንደሓር፡ እቲ ክንዕቆን ከነኣእሶን ዝጸንሐ ወተሃደራዊ ዓመጽ፡ ኣብ ልዕሊ ስርዓቱ ናይ ሓደጋ ደወል ክድውል ምጅማሩ ኢሳያስ ክርዳእ ክኢሉዮ። ምክንያቱ ድማ፡ ካብ ሕምብርቲ ኣሃዱታት ሰራዊቱ ዝወጸን፡ ኣብ ውሽጢ ዓዱ ዝዋጋእ ዘሎን ብምዃንዮ።

ስርዓት ኢሳያስ ነዚ ተባሪዑ ዘሎ ወተሃደራዊ ዓመጽ ጌና ከየሰፋሕፍሐ ከሎ ንምድምሳስ መደባቱ ኣብ ምድላው እንከሎ፡ ኣብ ዝሓለፈ ነሓስ 2009 ዕጡቓት ተቐዋምቲ ኣብ ልዕሊ ሓንቲ ኣብ መስመር ምጽዋዕን ዓሰብን ትንቀሳቐስ ዝነበረት ወተሃደራዊት መኪና ሃንደበታዊ መጥቃዕቲ ኣካይደም፡ ኣብኣ ዝነበሩ ወተሃደራት ብምሉኡም ከም ዝተደምሰሱ ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ ምቕልታ ይዝከር። እዚ ኣብ መራሽቢ መስመራት ሃገር ዝተካየደ ፍልይ ዝበለ ስርሒትዚ ድማ፡ ናብ ደባይ ውግእ ይሰጋገሩ ምህላዎም ዘመልክት ዓይነታዊ ለውጢ ኮይኑ ምርካብ፡ ስግኣት ስርዓት ኢሳያስ ኣብ ዝለዓለ ጥርዘ ከም ዝበጽሕ ገይርዎ ምህላወ ዝተኣምኑ ምንጭታት ይሕብሩ።

ኣብ ሞንጎ ስርዓትን ዕጡቓት ተቐዋምትን ዝካየድ ዘሎ ወተሃደራዊ ምትህርራም ከምዚ ኢሉ እናቐጸለ እንከሎ፡ ኢሳያስ ሓንሳብ ንሓዋሩ ንምድምሳሶም ዝዓለመ መጠነ ሰፊሕ ዝኾነ ወተሃደራዊ ምድላዎት ክገብር ተራእዮ። ነዚ ዕማምዚ ንምዕዋት ድማ፡ ኣስታት 2000 ዝኾኑ ካብ ምሩጻት ወተሃደራቱ ኣሰለፉ ከም ዘሎ ይሕበር። ነዚኣቶም ብክልተ ኣቐጣጫታት ማለት፡ ሓደ ሓይሊ ካብ ቆሓይቶ ተበጊሱ ክሳብ ዲያት ኣብ ዝወርድ መስመር ከሰልፎ እንከሎ፡ እቲ ካልኣይ ድማ ካብ ዓረት ተበጊሱ ክሳብ ደግሞ ቀጸሉ ድማ ክሳብ ሮብሮብያ ኣብ ዝኸይድ መስመር ዘርጊሕዎ ከም ዘሎ ይፍለጥ። ኣብ ሓደ መስከረም 2009፡ ኩሉ ዓይነት ብረት ዝተሳተፎን፡ ብሂሊኮፕተራት ዝተሰነዩን 8 ሰዓታት ዝወሰደ ጽዕጹዕ ውግእ ኣብ ገረንቶ ዝተባህለ ቦታ ምክያዱን፡ ኣብ ልዕሊ ወተሃደራት ስርዓት ኢሳያስ ሰፍ ዘይብል ኪሳራታት ከም ዝወረደን ተሓቢሩዮ። ኣብዚ ውግእዚ፡ ካብ 25 ንላዕሊ ወተሃደራት ኢሳያስ ክቕተሉን፡ ማእለያ ዘይብሎም ክቕሱሉን እንከለዉ፡ ካብ ዕጡቓት ተቐዋምቲ 5 ከም ዝተሰውኡ ይሕበር። ከምኡውን፡ ንጽባሒቱ 2 መስከረም 2009 ኣብ ደቡባዊ ምብራቕ ኣክለጉዛይ ዝርከብ ገረጎግ ዝተባህለ ቦታ ውግእ ተካይዱ። ቀጸሉ ኣብ 5 መስከረም 2009 ኣብ ሮብሮብያ ዝተባህለ ታሪኻዊ ቦታ ዝተካየደ ወተሃደራዊ ግጥም ድማ፡ ካብ ወተሃደራት መንግስቲ 6 ክሞቱ እንከለዉ፡ ክልተ ካብ ዕጡቓት ተቐዋምቲ ከም ዝተሰውኡ ይፍለጥ።

ንዓና ነቶም ብቐረባ ክንከታተሎ ዝጸናሕናን ተመሳሳሊ ተመኩሮ ዝጸንሓናን፡ ተላዒሉ ዘሎ ብረታዊ ዓመጽ ኣብዚ ደረጃዚ ምብጽሑ ብዙሕ ክገርመና ኣይክእልንዮ። ሰውራ ኤርትራ ንባዕሉ ካብ ሓደ ገርሰት ዝተባህለ ኣብ ምዕራባዊ ቆላታት ኤርትራ ዝርከብ ንእሽቶ ቦታ ክብገስ እንከሎ፡ ህዝባዊ ደገፍ ስለ ዘሰነዮ ኣበይ ከም ዝበጽሐ ንዝክር ኢና። እዚኣቶምውን ሃገራውን ፍትሓውን ጠለባት ንምምላሽ ዝተበገሱ ተቃላስቲ መንእሰያት ስለ ዝኾኑ፡ ምስ ስርዓት ህግደፍ ምሓር ተማሪሩ ዘሎ ህዝቢ ክስዕሮም ምዃን ብሩህዮ። ክንዲ ዝኾነ፡ እናሰፋሕፍሐ ናብ ዝኸይድ ተርእዮ ተቐውሞ ክድይቡ ምዃንኖም ንጠራጠረሉ ኣይኮነን።

ሰውራ ኤርትራ ጌና ከይዳኸኸ እንክሎ ካብ ህዝቢ ንምንጻሉ፡ ባዕዳውያን ገዛእቲ ኣብ ልዕሊ ሰላማዊ ህዝቢ ማእለያ ዘይብሉ ግፍዕታትን ጅምላዊ ቅትለታትን ፈጸሞምዮም። ሕጂውን ስርዓት ህግደፍ ልክዕ ነቲ ዝሓለፈ ተሞኩሮ ባዕዳውያን ክደግምዮ ዝርእ ዘሎ። ነዚ ዝመልከት፡ ብ5 ነሐሴ 2009 ንህዝቢ ፎሮ ኣኪቡ ከፈራርሖን ከገባዕብዓሉን ከም ዝወግደ ውድብና ግሃድኤ ሓቢሩ ነይሩዮ። ኣብ መወዳእታ ሰሙን ነሐሴውን ኣስታት 16 ዝኾኑ ተቐማጦ ኣሲሩ ኣሲሩ ዮሳቕዮም ከም ዘሎ ብዜናዊ ማዕከናትና ኣቢልና ከም ዘቃላሕናዮ ይዝከር። ኣብ 5 ጥቅምቲ 2009 ድማ፡ ኣብ ከባቢ ፎሮ ዝርከባ ዓድታት ህዝቢ ኣኪቡ ከፈራርሖን ከጠንቅቆን ከም ዝወግደ ይፍለጥ። ሕጂ ድማ፡ ካብ ክቱር ስግኣት ዝተላዕለ፡ ኣብኡ ዝነበረ ኣባይቲ ከይተረፈ ኣዕዲዮ፡ ኣብ ዊዓ ዝነበረ መደበር ታዕሊም ብለይቲ ራሕሪሕዎ ከም ዝኸደ ተረጋጊጹ ኣሎ። ነቶም እዚ ከባቢዚ ዘይፈልጡ፡ ኣብ ዝሓለፈ ቅንያት ውግኣት ዝተኻየደሉ ቦታታት፡ እቲ ንዊዓ ዝቐረበ ሮብሮብያ መንገዲ ፍርቂ ሰዓት ጥራሕ ክኸውን እንክሎ፡ እቲ ዝረሓቐ ገረገጥ ከኣ መንገዲ ክልተ ሰዓትን ፈረቓን ዝወስድ ኮይኑ ይርከብ። ካብዚ ተበጊሶና ድማ፡ ካብ መደበር ታዕሊም ዊዓ ብሃንደበት ዘልቀቐ ምኽንያት፡ ዕጡቓት ተቐውምቲ ነቲ ኣብ መደበር ዊዓ ዝምልመል ዝነበረ መንእሰይ ጸልዮም ሰብኣዊ ሓይሊ ከይረኽቡ፡ ካብ ዝሓደሮ ስግኣት ዝኸለ ከይኮነ ኣይተርፍን ዝብል ግምት ኣሎና።

ኣብዚ እዋንዚ ድማ፡ ዕጡቕ ተቐውሞ ካብዚ ውግኣት ክካየደሉ ዝቐነየ ከባብታት ሰጊሩ፡ ክሳብ ሩባ ዕንደሊ ልሒሙ ከም ዘሎ ምንጭታትና የረጋግጹልና ኣለዉ። ዘዕጠቐም ብረት ኣንጻሩ ከየቐንዑ ካብ ዘለዎ ስግኣት ተበጊሶ ድማ፡ ኣብ ከባቢ ዕንደሊን ራጋሊን ኣዕጠቐምዎ ዝነበረ ምልካታት ብረቶም ከም ዘሕደገም ተረጋጊጹ ኣሎ።

ዜናታት

ዘይእዉጅ ማዕቕብ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ፡

“ኣብዛ ሃገር እኸለ ምሻጥን ምልዋጥን ብሕጊ ክልኩልዮ” ዝብል ዘይውርዘይ ኣምር ዲክታቶር ኢሲያስ ኣፈወርቂ ኣብ ተግባር ይውዕል ኣሎ። እዚ ከኣ እምቢ ንዲክታቶርነት ብዝብል ሕራኝ ኣንጻሩ መኸተ ተወሊዕሉ ኣብ ዘሎ ከባብታት ምብራቓዊ ኣክለገዛይ፡ ስርዓት ኢሲያስ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ይቐረ ዘይባሎ ንሕሲያ ዘይብሉ ጨካን ሰይጣናዊ ግፍዕታት ይፍጽም ከምዘሎ ምንጭታት ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ ካብቲ ከባቢ ብሓዘን ይገልጹ ኣለዉ።

ምንጭታትና ከምዝሕብርዎ ዘለዉ ለብዘበን እቲ ከባቢ ብድርቂ ዝተጠቐዎ ምዃኑ ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኢሲያስ ኣንዳዕዲዑ እንዳፈለጠ፡ ናይ ረድኤት ሓገዝ ጠንቀስ ኢሉ ከይበጽሖም ክልከላ ገይሩ፡ ናብ ካልእ ከባብታት ከይዶም እኸለ ከይገዝኡውን ጸቕጢ ይገብረሎም ስለ ዘሎ ምርጫ ናይቲ ከባቢ ህዝቢ ኣብ ገዛኻ ተኸርሚኻ ሞት ወይ ከኣ ናብ ስደት ሃጽ ኢልካ ምኻድ ኮይኑ ኣሎ።

ከም ውጽኢት ናይዚ ጨካን ስርዓትዚ ካብ ዲያት፡ ደቕዓ፡ የዓለ፡ ወሳና፡ ... ዝበሃል ከባብታት ዝተኣከበ ብዙሕ ህዝቢ ኣብ ሩባ መሳልሕ ዝበሃል ጎላጉል ጥቓ ከተማ ዓዲ ቀይሕ ዛሕ ኢሉ ክነብዕ ይውዕልን ይሓድርን ከምዘሎ ምንጭታት ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ ካብቲ ቦታ ሓቢሮም። መበገሲ ናይዚ ኩሉ ግፍዒ ናይቲ ስርዓት መግለጺ ጭካኖን እንተኾነ “ዓሳ እንተደሊኻ ባሕሪ ኣንጽፍ” ከምዝበሃል ነቶም ኣብ ምብራቓዊ ኣክለገዛይ ኣንጻር ዲክታቶርነት ዝምክቱ ዘለዉ ጀጋኑ መንእሰያት ሰኣን ዓንጋሊ ፋሕ-ብትን ደኸን ይብሉ ይኾኑ ካብ ዝብል ቀቢጸ ተሰፋ ዝተበገሰ ምህዞ ከምዝኾነ ፈለጥቲ ውሽጢ ምንጭታትና ይሕብሩ ኣለዉ።

ብኻልእ ሸነኽ ከኣ ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኢሲያስ ሓላዩ ንክመስልን ንህዝቢ ንክታልልን ኣብ ዝሓለፈ ኣዋርሕ ኣንጻርና ሸፊቶም ንዘለዉ ትተሓባቡ ኢኹም ብዝብል ምስምስ ካብ ሰንዓፊ፡ ዓዲ ቀይሕ፡ ፎሮን፡ ከባቢኡን ኣኪቡ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ዳጉንምዎ ዝጸንሐ ዜጋታት ኣብዚ ግዜ ይለቆም ኣሎ። እዚ ከኣ ንምድንጋር ዝተማህዘ ሸርሒ እምበር ሓልዮት ህዝቢ ኣይኮነን።

ስለዚ ዝበእስ ዝብኡ ደኣምበር በጊዕ ኣይከውንን ከም ዝበሃል ምስላ ወለድና፡ ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኢሲያስ ካብ ሰይጣናዊ ተግባራቱ ተግዲሹ ብጉዳይ ህዝቡ ክግደስዮ ኢልካ ካብ ምሕሳብ ካብ እንቋቐሖ ተመን ርግቢት ምጽባይ ይሓይሽ ብምባል ምንጭታት ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ ካብቲ ከባቢ ሓቢሮም።

ኣብ ኣክለገዛይ ጥሜትን ዓጸቦን ዝኸፍኦ ተርእዮ፡

ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኢሲያስ ኣብ ኣክለገዛይ፡ ካብ ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ጀሚሩ ክሳብ ብወገን ቀይሕ ባሕሪ ምብራቓዊ ኣክለገዛይ ንዝነብር ህዝብና ብሓፈሻ፡ ካብ ዕንደሊ ክሳብ ዓላ ከባቢ ንዝነብር ከኣ ብፍላይ፡ ጨካን ማዕቕብ እኸለ (ቁጠባዊ ክልከላ)፡ ካብ ቀዳማይ ሰሙን ወርሒ ሕዳር 2009 ጀሚሩ ኣንቢሮሎም ከምዘሎ ምንጭታት ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ ካብቲ ከባቢ ይሕብሩ ኣለዉ።

ካብ መጀመርታ ሰሙን ወርሒ ሕዳር 2009 ጀሚሩ ጸረ ህዝቢ ዝኾነ ሽፋ-ዑመር ሹም ዝርከቦም ላዕሊዎት ኮሎኔላት ኣባላት ስለያ ስርዓት ኢሳያስ ኣብቲ ዝተጠቐሰ ከባብታት ንዝቐመጡ ዜጋታት ብብከባቢኦም (ዓድታቶም) እንዳኣከቡ “ስምዑ ንሰኻትኩም ኣንጻር መንግስቲ ትኹ ኣሎኹም። ኣብዚ ዋላ ብጥሚት እንተተፋሓስኩም መንግስቲ እኹል ዝበሃል ኣይዕድለኩምንዩ። ክሳብ 15 ታሕሳስ 2009 ናብ ጋሽ-ባርካ ክትወርዱ ኢኹም። ተዳለዉ። ኣይግዕዝን ዝበለ ከኣ ብሕጊ ክቕጽዕዩ” ዝብል ንሕሲያ ዘይብሉ ጨካን መጠንቀቕታ ከም ዝሃቡዎም ምንጭታት ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ ኣረጋጊጸም ሓቢሮም።

ናብ ጋሽ-ባርካ ክሳብ ዝወርዱ ቁጠባዊ ማዕቀብ ተበይንሎም ዘለዉ ነበርቲ ዓድታት ዝርዝር ከኣ ዋንጋቦ፣ ጋብጋብ፣ ኣዓላ፣ ዳብራ፣ ኣሳድ፣ ራጋሎ፣ ዕንደሊ፣ ናባጋድ፣ ሓዳሴ፣ ጢሻ፣ ጋራጋፍ፣ ... ወዘተ ዝቐመጡ ምዃኖም ምንጭታት ግሃድኤ ኣረጋጊጸም። ከምኡውን ካብ ሰንዓፊን ኢራፋሊን ብሕቡእ እኹል ንዝሸጡን ብሕውነት ንዝለገሱን ዜጋታት ብጂምላ ከም ዝገፈፍዎም ምንጭታትና ሓቢሮም።

ሽግር ዋሕዲ እኹል ኣብ መላእ ሃገር ተኸሲቱ ዘሎኳ እንተኾነ፣ ብፖለቲካዊ ሒሳባት ኣብተን ዝተጠቐሰ ዓድታት እኹል ምዝርጋሕ ብመንግስቲ ተኸልኪሉዩ። እዚ ከኣ መቐጻጸቲ ንህዝብናዩ። ኣብ ኣክለጉዛይ ቁጠባዊ ማዕቀብ ዝተነበረሉ ህዝቢ፣ ካብ ኣብ ወጻኢ ዝቐመጡ ደቆምን ኣሕዋቶምን ገንዘባዊ ሓገዝ እንተተረኸቡውን ናብ ዕዳጋታት ዓዲ ቀይሕ ወይ ሰንይቲ ወይውን ሓድሽ ዓዲ ከይዶም እኹል ክገዝኡ ብፍጹም ኣይፍቀድንዩ። ከምኡ ክገብር ዝተረኸበ ዜጋ ከም ማዕቀብ ዝጠሓስ ተቐጺሩ ንማእሰርትን ካልእ ስቅያትን ክሳግሕ ጸኒሑን ኣሎን።

“ዘይብላ ኣዴኻ ካብ ከውሒ ትጸንዕ” ከም ዝባሃል ግዳይ ኢ-ሰብኣዊ ቁጠባዊ ማዕቀብ ስርዓት ኢሳያስ ዝኾነ ዜጋታት ክብሮም ተቐንጢጡ፣ ወጅሆም ብሕፍረት ተደዊኑ፣ ኣዲንቶም ብጥምየት ጨምጨሙ። ስርዓት ኢሳያስ ንዝበየነሎም ጥሚት መታን ክቃወሙ ገለ ኣዴታት ዘኸታማትን ድኻታትን ህጻናት ሓቕፊንን ሓዚሊንን፣ ዓበይቲ ኣቦታት ምርኩስ ተደጊፎምን ንልመና ተሳጢሖም ኣብ ጎደናታት ሰንይቲ፣ ዓዲ ቀይሕ-ሰንዓፊ እልምኑ ኣለዉ። ገሊኦም ከኣ ኣብ ኣፍደገታት መሳጊድን ካቶሊካዊት ቤት ክርስትያንን ተጸጊዖም ከምዘውዕሉ ዘለዉ ምንጭታት ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ ኣብ ጸብጻብ ሓቢሮም።

**ኣኼባ ኣባላት ግሃድኤ
ኣብ ሆላንድ - ሮተርዳም፣**

ብኣባላት ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ ጨንፈር ሆላንድ ብዝቐረበ ናይ ኣኼባ መጻዕድታ ጠለብ መሰረት 14 ሕዳር 2009 ኣብ ሮተርዳም፣ ብኣባላት ማእከላይ ባይቶ ግሃድኤ ተማእኪሉ፣ ዕወት ሓፈሻዊ ኣኼባ ምቅንዕ፣ ካብቲ ቦታ ሽማግሌ ጨንፈር ግሃድኤ ዝተላእከ ጸብጻብ ሓቢሩ።

ሽማግሌ ጨንፈር ሆላንድ፣ ውዕሎ ናይቲ ኣኼባ ኣመልኪቱ ብዝርዝር ከምዝሓበሮ፣ መጻዕድታ ኣኸቢሮም ንዝመጹ ኣባላት ናይ እንቋዕ ድሓን መጻእኩም መደረ ድሕሪ ምቕራብ እቲ ኣኼባ ብቐጥታ ናብ ስርሒ ምጅማር ኣትዩ። መግለጺ ብዛዕባ ንጉባኤ ግሃድኤ ኣካቢብዎ ዝነበረ ኩነታት ብዝምልከት ሰፊሕን ዝርዝርን መብርሂ ተዋሂቡ። ስዒቡ ጉባኤ ዝተኸተሎ መስርሕ ደሞክራሲያዊ ኣገባብ ዝምልከት መብርሂ ቀረቡ። እዚ ማለት ብዛዕባ ምልኣተ ጉባኤ፣ ብዛዕባ ኣመራርጻ ሰክረታርያ ጉባኤን ኣመራርሓኣን፣ ብዛዕባ ፖለቲካዊ ውድባዊ ቅርጽ፣ መድረኻዊ መደብ ዕዮ ብዝምልከት ዝተወሰደ ኣገባብን ምጽዳቕ ውሳኔታትን ካልእ ስራሓት ውድብን፣ ብዛዕባ ኣመራርጻ ኣምራጺት ሽማግሌን ኣመሓዳድራ ናይ ምርጫ ስነ-ስርዓትን፣ ከምኡውን ውጽኢት ምርጫ ኣገላልጻን ብሓፈሽኡ ጉባኤ ዝተኸተሎ ደሞክራሲያዊ ኣገባብ ብሰፊሒ መግለጺ ተዋሂቡ።

ድሕሪዚ ናይ ሕቶን መልስን መድረኽ ንተሳተፍቲ ኣኼባ ዕድል ተዋሂቡ። ኣኼባኛታት ድማ ኩሉ ዘይበርህን ሕርኽርኽ ዝብሎምን ዘበለ ብዘይ ገለ ገደብ ክሓቱ ከም ዘለዎም ስለ ዝፈልጡ፣ ሕቶታቶም ብብስለትን ሓላፍነት ብዝመልኦ ኣገባብን ብዘይ ስክፍታ ኣቕሪቦም። ብፍላይውን ንብሓሶትን ብቤላ-ቤሎው ፕሮፖጋንዳ ዝተዓብለኹ፣ ብጽቡቕ ናይ ግሃድኤ ዘይምንዩ ባእታታት ክንዝሑ ንዝጸንሑ ጉዳያት ከይተረፉ ኣመልኪቶም ተሳተፍቲ ኣኼባ ኣገደስቲ ሕቶታት ኣቕሪቦም። ንኩሎም ሕቶታት ብብሩህ ዝገልጽን ንብናይ ሓሶት ዝተጎልበቡ ፕሮፖጋንዳዊ ወስታታት ከይተረፈ ጥራሕ ዝባኖም ኣውጺኦም ዘቃልዑ መግለጺታት ቀሪቦም። ተሳተፍቲ ኣኼባ ድማ ብዝተዋህቦም መብርህታት ዕጉባት ምዃኖም ድምጺም ኣስሚዖም እዮም።

ኣብ መወዳእታ ድማ መድረኽ ናይ ለበዋታት ምስ ተኸፈተ፣ ኣኼባኛታት ሃንጽቲ ዝኹኑ ለበዋታትን ርእይቶታትን ኣቕሪቦም። ኮምኡውን ግሃድኤ ጉባኤኡ ብዓወት ብምዝዛሙ ዮሃናና ነቕርብ ኢሎም። ብተወሳኺ ኣማእከልቲ ኣኼባ ድማ ብተገዳስነት መጺኦም ንዝቐረብዎ መብርህን ንሕቶታት መልስን ኣመልኪቶም ምስጋንኦም ድሕሪ ምቕራብ ኣኼባ ብዓወት ምዝዛሙ፣ ሽማግሌ ጨንፈር ግሃድኤ ካብ ሮተርዳም ኣብ ዝለኣኸልና ዘናዊ ጸብጻብ ሓቢሩ።

ዑደት ስነ-ጥበባዊ ገዛኢ ኪዳነ ናብ ዕጡቕ አሃዱታት ግሃድኤ።

አባል ማእከላይ ባይቶ ግንባር ሃገራዊ ድህነት ኤርትራ ብጻይ ገዛኢ ኪዳነ ናብ ጀጋኑ ዕጡቕ አሃዱታት ግንባር ሃገራዊ ድህነት ኤርትራ ዝርከብሉ ከባብታት ብኣካል ብምብጻሕ ሰፊሕ ዑደት ኣካይዱ። ስነ-ጥበባዊ ገዛኢ ኪዳነ፡ ኣብ ቦታ ዕጡቕ አሃዱታት ግሃድኤ ምስ በጽሖ ድሙቕ ኣቀባብላ ከምዝተገብረሉን ብወገኑ ከኣ ምስ ጀጋኑ ሰራዊት ድህነት ብኣካል ምርኻቡን ንዘካይድዎ ዘለዉ ህዝባዊ ስርሓት ክብ ዝበለ ፍናንን ኣብንን ከምዝስምዖ ምግላጹ ዝበጽሖና ጸብጻብ ኣቢሩ።

ስነ-ጥበባዊ ገዛኢ ኪዳነ ምስ ሰራዊት ድህነት ተራኺቡ ብዛዕባ ጥበብ ዝምልከት ብፍላይ ከኣ ኣብ ኣጠቓቕማ ግጥሚ ኣመልኪቱ ብዙሕ ቁምነገራዊ ሓዘል ትምህርቲ ከምዝሃበ ተሓቢሩ። ብተወሳኺ ብ/ገዛኢ ኪዳነ ብዛዕባ መስርሕ ቀዳማይ ጉባኤ ግንባር ሃገራዊ ድህነት ኤርትራን ውጽኢቱን ኣመልኪቱ ንሰራዊት ድህነት ብዝርዝር ከምዝበረሀን፡ ንዝቕረብሉ ሕቶታት ከኣ ዘዕግብ መልሲ ከምዝሃበን ካብቲ ቦታ ዝተላእከልና ጸብጻብ ኣቢሩ።

አባል ማእከላይ ባይቶ ግንባር ሃገራዊ ድህነት ኤርትራ ብ/ገዛኢ ኪዳነ ኣብ ዑደቱ፡ ኣብ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ምስ ዝምልከቶም ላዕለዎት ኣካላት መንግስቲ ተራኺቡ ኣብ ኣገደስቲ ዛዕባታት ዘድሃቡ ሰፊሕ ዘተ ከምዝካየዱ ተሓቢሩ።

ካልእ ብተወሳኺ ኣንቲ ህብብቲ ጉጅለ ባህሊ ብመንእሰያት ኤርትራውያን ዝተነድቀት ንምጃም ተበጊሱ ዘሎ ጅማር ንምዕዋት፡ ኩሎም ኣባላት ግንባር ሃገራዊ ድህነት ኤርትራ ብሓባር ዘይሕለል ጻዕርታት የካይዱ ከምዘለዉ ስነ-ጥበባዊ ብ/ገዛኢ ኪዳነ ኣቢሩ።

ኣኼባ ኣባላት ጨንፈር ጂዳ ግሃድኤ።

መላእ ኣባላት ግንባር ሃገራዊ ድህነት ኤርትራ ጨንፈር ጂዳ 20 ሕዳር 2009 ኣኼባ ከምዝካየዱን፡ ኣብቲ ውዕሎ ጨንፈራዊ ኣኼባ መጀመርያ ናይ እንቋዕ ደሓን መጻእኹም ቃል ከምዝቐረበን፡ ቀጺሉ ንጨንፈር ጂዳ ወኪሉ ኣብ ቀዳማይ ጉባኤ ግንባር ሃገራዊ ድህነት ኤርትራ ዝተሳተፈን፡ ኣብ ምዕዋት ጉባኤ ልዑል ግደ ዘበርከተን፡ ኣብ መዛዘሚ ጉባኤ ከኣ ኣባል ማእከላይ ባይቶ ግሃድኤ ኮይኑ ዝተመርጸን ብጻይ ኣቡብከር ዓሊ ሙሓመድ ዘማእከሎ ድሙቕን ርሱንን ኣኼባ ኣባላት ምክያዱ ካብቲ ቦታ ዝተላእከልና ጸብጻብ ኣቢሩ።

ኣብቲ ጨንፈራዊ ኣኼባ፡ ብ/ኣቡብከር ዓሊ ሙሓመድ፡ መስርሕ ቀዳማይ ጉባኤ ግንባር ሃገራዊ ድህነት ኤርትራ ኣመልኪቱ፡ ብዛዕባ መላእ መሰረታት ግሃድኤ ቀዳማይ ጉባኤና ንምዕዋት ዘርእይዎ ኩለመዳያዊ ተወፋይነትን ጽንዓትን፡ ዓንቀፍቲ ንዝኾኑ ተርእዮታት ዝተወሰደ ውሕሉልን ደሞክራሲያዊ ኣገባብ ኣተኣላልዮ ጎነጽን ኣመልኪቱ ሰፊሕ መብርሂ ድሕሪ ምሃቡ፡ መስርሕ ጉባኤ ካብ መጀመርያ ክሳብ መዛዘሚ ንዝነበረ ኩነታት ኣሰራርሓን ደሞክራሲያውነትን ብደቂቕን ብዝርዝርን ዝዳህሰሰ መብርሂ ከምዝሃበ ተሓቢሩ። ድሕሪ ሰፊሕ ኣበሬታ ምሃቡ፡ መድረኽ ንሕቶን ርእይቶን ክፉት ከምዝኾነ። ካብ ኣባላት ንዝቐረቡ ሕቶታት ከኣ ዘዕግብ መልሲ ብብጻይ ኣቡብከር ዓሊ ከምዝተሃህበን፡ ኩሎም ኣባላት ከኣ ብዝተሃህቦም ዝርዝር መግለጺ ዓገሎም ንምዕዋት ውሳኔታት ቀዳማይ ጉባኤ ግሃድኤ ብተጻጸፍናት ክሰርሑ ምጃኖምን ድልውነቶምን ከምዘረጋገጹ እቲ ዝበጽሖና ጸብጻብ ኣቢሩ።

ጨንፈራዊ ኣኼባ ኣባላት ግሃዳኤ ጂዳ ኣብ መደምደምታ፡ ዳግመ ስርርዕ ከምዝካየዱን ገዲም ተጋዳላይ ብ/ሮመዳን ዑመር ደረንካ ብደሞክራሲያዊ ኣገባብ መረጻ፡ ኣቡ-መንበር ጨንፈር ጂዳ ግንባር ሃገራዊ ድህነት ኤርትራ ኮይኑ ከምዝተመርጸን እቲ ዝበጽሖና ጸብጻብ ኣፍሊጡ።

ቅድም ኢሉ፡ ድሕሪ ምዕዋት ቀዳማይ ጉባኤ ግሃድኤ፡ ካብ ከተማ ጂዳ ወጻኢ ዝርከባ ከተማታት ንኣብነት ኣብ ጣይፍ፡ ራብቕ፡ መዲና፡ የምቡዕ፡ ዝነበሩ ብዙሓት ገዳይም ተጋደልትን ተደናገጽትን ኤርትራውያን ብዛዕባ መስርሕን ውጽኢትን ቀዳማይ ጉባኤ ግንባር ሃገራዊ ድህነት ኤርትራ መብርሂ ንክሞሃቦም ብዝቐረብዎ ጠለብ መሰረት፡ ኣባል ማእከላይ ባይቶ ግሃድኤ ብ/ኣቡብከር ዓሊ ናብዘን ዝተጠቐሳ ከባብታት ብኣካል ዑደት ከምዝካየዱን ዑደቱ ውጽኢታዊ ከምዝነበረን ተሓቢሩ። ኣብቲ ከባብታት ዝነበሩ ኤርትራውያን ፍሉይ ስምዒት ከምዘሕደረሎምን “ትንሳኤ ሰውራ” ክብሉ ከምዝገለጸዎን ዝበጽሖና ጸብጻብ ወሲኹ ኣቢሩ።

**ዕዉት ሰሚናር አባላት ግሃድኤ
አብ ሕቡራት መንግስታት አሜሪካ።**

ነባርነቶም አብ ሕቡራት መንግስታት አሜሪካ ካብ ዝኾኑ አባላት ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ፡ ብመሰረታቶም ተወኪሎም አብቲ ካብ 15-21 ጥቅምቲ 2009 ዝተኻየደ ዕዉት ቀዳማይ ውድባዊ ጉባኤ ግሃድኤ ዝተሳተፉ፡ አብ መዛዘሚ ጉባኤ ከኣ አባላት ማእከላይ ባይቶ ኮይኖም ካብ ዝተመዘዙ ብጻት ናብ ቦትኦም ምስተመልሱ ዘማእከልዎ፡ መላእ አባል ግሃድኤ ዞባ ሰሜን አሜሪካ ዘሳተፈ ሰፊሕ ሓባራዊ ሰሚናር ብ21 ሕዳር 2009 ምክያዱ፡ ክፍሊ ዜና ዞባ ሰሜን አሜሪካ ግሃድኤ አብ ዝልኣኹ ጸብጻብ ሓቢሩ።

እቲ ዝበጽሓና ጸብጻብ ወሲኹ ከምዝሓበሮ፡ መላእ አባል ግሃድኤ ዞባ ሰሜን አሜሪካ ዝተሳተፎ ድሙቕ ሰሚናር ብመሪሕነት አባላት ማእከላይ ባይቶ ግሃድኤ ተማእኪሉ መስርሕ ዕዉት ቀዳማይ ጉባኤ ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ፡ ሳላ ዘይሕለል ሓያል ተወፋይነትን ልዑል አበርክቶን ጸንዓትን መሰረታቱ ንኩሉ ኪጋጥም ዝኸኣል ዝነበረ ጸገማት በዲሁ ብዓወት ከምዝተዛዘመን፡ መስርሕ ጉባኤ ካብ መጀመርያ ክሳብ መወዳእታ ዝተኸተሎ ደሞክራሲያዊ አገባብ አሰራርሕን አፈጻጸማን ብዝምልከት ዝርዝር ስእላዊ መብርሂ ከምዝተሞህበ ተሓቢሩ።

ብተወሳኺ አብቲ ውዕሎ ሰሚናር ቀንዲ ብዕምቆት ዝተራእዩ ዛዕባታት እዞም ዝስዕቡ ከምዝነበሩ እቲ ካብቲ ቦታ ዝተላእከልና ጸብጻብ አብሪሁ።

- 1- አብ ድሮ ቀዳማይ ጉባኤና፡ ጉባኤ ንከይዕወትን ውድብ ንምብትታንን ንምፍራስን ብውሱናት ውልቀ ሰባት ዝተኣልመ ሸርሕታትን አገጣጥምኡን ዝምልከት፡
- 2- ደሞክራሲያዊ ባህርያት ጉባኤና አብ ከባቢ ዘሕደሮ አወንታዊ ጽልዎታት ዝምልከት፡
- 3- ጉባኤ ዘተኣታተዎ ሓድሽን ምዕቡል አገባብ አሰራርሓን ውደባን ውሳኔታቱን ብዝምልከት ብዕምቆትን ብደቂቕን ዘተ ምክያዱ ተገለጹ።

አብ መደምደምታ መድረኽ ሰሚናር ንሕቶን ርእይቶን ተሳተፍቲ ክፉት ከምዝኾነን ንዝቐረቡ ሕቶታት ብአባላት ተሳተፍቲ ጉባኤ ዝነበሩ ብጻት ዘዕግብ መልሲ ከምዝተሞህበን፡ ድሕሪዚ ተሳተፍቲ ሰሚናር ለበዎታቶም ናብ ዞባ ሰሜን አሜሪካ ዝርከቡ አባላት ማእከላይ ባይቶ ግሃድኤ ከምዝቐረቡን፡ አብ መወዳእታ ከኣ ድሕነት ህዝብን ሃገርን ልዕሊ ኩሉ ዝብል መሪሕ ጭርሖ ግሃድኤ ተግባራዊ ንምግባርን ውድብና ንምሕያልን አበርቲያም ክሰርሑ ምጃኖም፡ ጎኒ ንጎኒ ምስዚ ከኣ ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳንን ንምሕያል ብዕቱብ ክቃለሱ ምጃኖም መብጻዓ ብምሕዳስ ኣኼብኦም ከም ዝዛዘሙ ክፍሊ ዜና ዞባ ሰሜን አሜሪካ ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ አብ ዝልኣኹ ጸብጻብ ሓቢሩ።

**ጉጅለ ባህሊ ድሕነት
ፈላሚ ምርኢት ንህዝቢ ኣቕሪባ።**

ዝፈትወዎ ሃገርም ብሰንኪ መሪር ጭቆና ስርዓት ኢሲያስ ኮርኩሓቶም ናብ ስደት ከምርሑ ግድን ዝኾኖም መንእሰያት፡ ናብራ ስደትውን እንተኾነ መፍትሒ ኣይኮነን ዝብል ዕግበት ሒዞም ብዝካእሎም ኩሉ ተወዲቦም አንጻር ዲክታተርነት ክቃለሱ ዝግገቡ መንእሰያት ኤርትራውያን ብ29 ሕዳር 2009 ጉጅለ ባህሊ ብወግዒ መስራቶም ቃልሳዊ እጃቶም ከበርክቱ ፈላሚ ሙዚቃዊ ምርኢት አብ ኣዲስ አበባ ንህዝቢ ኣቕሪቦም።

እዛ ብወግዒ ተመስሪታ ንዲክታተርያዊ ስርዓት ኢሲያስ ሃላልነት ከተቃልዕ ምንቅስቃስ ትጅምር ዘላ ጉጅለ ባህሊ መንእሰያት ኤርትራውያን፡ መጻውዒ ስማ ድሕነት ዝብል ከምዝኾነ አብ ዕለተ ልደታ 29 ሕዳር 2009 ሓቢራ። ጉጅለ ባህሊ ድሕነት አብቲ ብምኽንያት ምስሪታአን በዓል ዒድ አልኣድሓን ዘቐረቡቶ ሙዚቃዊ ምርኢት፡ አባላት ውድባት ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳንን ዕድመ ዝተገብረሎም ዕዳማት ኣጋይሽን ተረኺቦም።

ጉጅለ ባህሊ ድሕነት፡ ንዕዳማታ ካብ ዘአንገደቶ፡ አብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ፡ ብሰንኪ ግጉይ ፖሊሲ ስርዓት ኢሲያስ ልጓም አልቦ ሃላልነት ዝወርድ ዘሎ ዘይተኣደነ ሕሰመ መከራ ንምግታእ ዘበራብር ናይ ሕራና ግጥምታት፡ ሙዚቃ፡ ዋዛ ምስ ቁምነገር፡ ተሞሰኦ፡ ... ወዘተ ኣቕሪባ ካብ ዕዳማታ ዓቢ ምስጋናን ናእዳን ረኺባ።

ጉጅለ ባህሊ ድሕነት አብ ትሕቲ ጽላል ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ ኮይና ንተግባራውነት ድሕነት ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ልዕሊ ኩሉ ዝብል መሪሕ ጭርሖ ግሃድኤ ንምዕዋት ብንጥፈት ክትሰርሕ ምጃና ሓቢራ።

አገናኖች ጅግና ህዝቢ ሰንሐት፡

3 ታሕሳስ 2009 አብ ናይ ድሕሪ ዜና ሰዓት ዓሰርተ ምሽት ቲቪ-ኤሪ አብ ከረን ዝተገብረ መደብ ኣኼባ ህዝብን ዲክታቶር ኢሳያስን ኣቕረቡ። ከም ኣብሬታ ቲቪ-ኤሪ አብቲ ኣኼባ ዝተሳተፉ፡ ካብ ከረን፡ ሃብሮ-ጳዕዳ፡ አሰማጥ፡ ሃመልማሎ፡ ሓጋት፡ ዒላ በርዒድ ዝተኣከበ ጅግና ህዝቢ ሰንሐት አብ ቅድሚ ዲክታቶር ኢሳያስ ብልዙብ ኣቀራርባ፡ አብ ኣውራጃኡ ዘሎ ስቅያት ህዝቢ ብትብዓት ኣቕረቡ። ካብቶም ብዙሓት ጸገማት ህዝቢ ዝጸብጸቦም ከም ኣብነት ገሊጹ ንምጥቃስ፡ አብ ዝተጠቐሰ ዓድታት ብዙሓት ዒላታት ስለ ዝደረጃ ሕጽረት ዝስተ ማይ፡ ብሰንኪ ድርቂ ስእነት እኽልን ምህላዉ ተገሊጹ። ከምኡውን ትምህርትን ሕክምናን መንግሥቱን ከም ዘየሎን፡ ሕርሻ ዒላ በርዒድ ከም ዝዓነወን፡ ሕጽረት ኤሌክትሪክን ብስእነት ነዓድን ጀራዲን ከም ዝኸፈን፡ ዲጋ-ሓዲሽ ዓዲ ከም ዝተበላሸወን ብምረት ተሓቢሩ።

ዲክታቶር ኢሳያስ፡ ንፍትሓዊ ሕቶታት ህዝቢ ሰንሐት አብ ምምላሽ ያኢ ንህዝቢ የቀባጥር ኣሎኹ ክብል ብዋዛዋዛ “.....አብዚ ዓመተ 2009 ብዝተራእየ ሕጽረት ዝናብ አብ ብዙሕ ከባቢታት ሃገርና ሕጽረት መግቢኻ እንተሃለወ፡ ዋላ ኣብቲ ጥር ትብል እኽለ ኣብ ዘይብሉ ከባቢታት ዓጸቦ የሎን” ክብል መለሱ። ዲክታቶር ኢሳያስ ፍትሓዊ ሕቶታት ህዝቢ ሰንሐት አብ መድረኽ ፊተ-ፊት ስለ ዝገጠሞ፡ አብ ብዙሕ ከባቢታት ሃገርና ሕጽረት መግቢ ኣጋጠሙ ምህላዉ ተአሚኑ። “.... ጥር ዝብል እኽለ ኣብ ዘይብሉ ከባቢታት ሃገርና ግን ዓጸቦ ከም ዘየሎ” ብምግላጽ ሓሲዩ። ጥር ትብል እኽለ ኣብ ዘይብሉ ከባቢታት ሃገርና ህዝቢ ንፋስ ዲዩ ዝቕለብ? ወይስ ብተአምር ይነብር ኣሎ? ከመይ ኢሉ ዓጸቦ ዘየሎ?”

ካብቲ አብ ከረን ዝተገብረ ኣኼባ ህዝቢ ሰንሐትን ዲክታቶር ኢሳያስን እንግሃሮ ቁምነገር፡ ህዝቢ ሰንሐት አብ ቅድሚ ዲክታቶር ኢሳያስ ብትብዓት ደው ኢሉ ፍትሓዊ ሕቶታቱን ሰብኣዊ ስቅያቱን ከቕርብ ምኽኣሉ፡ ህዝቢ ካብ ፍርሒ ዲክታቶር ቀስ-ብቐስ እናተላቐቐን ንፍትሓዊ ሕቶታቱ እንዳተጠበቐን ይመጽእ ምህላዉን፡ ዲክታቶር ኢሳያስ ከኣ ብፍትሓዊ ሕቶታት ህዝቢ እናተቐርቀረን ሕፍረቱ ዝያዳ እናተቐለጠን ንውድቀት ገጹ የንቆልቁል ምህላዉን ዘርኢ ዓቢ ቁምነገርዩ። አገናኖ ህዝቢ ሰንሐት።

ዜናዊ ጸብጻብ ጨንፈር ሽወደን ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ፡

ብተጋደላይ ኣሕመድ መሓመድ ናስር ኣቦመንበር ፈጻሚ ኣካል ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ አብ ሃገረ ሽወደን ምስ ዝተፈላለዩ ዓንኬላትን ፖለቲካዊ ሰልፍታትን ብዛዕባ ቀርኒ ኣፍሪቃ ዝግደሳ ማሕበራትን፡ ከምኡውን ምስ ኣባላት መሰረታት ውድብ ብተሸታታሊ ሰፋሕቲ ዕዮ ኣኼባታት ከካይድ ከምዝቐንዩ ጸብጻብ ክፍሊ ዜናን ባህልን ግሃድኤ ጨንፈር ሽወደን ሓቢሩ።

እቲ ካብ ጨንፈር ሽወደን ዝበጽሓና ጸብጻብ ብዝርዝር ከምዝሕብሮ ብ/ኣሕመድ መሓመድ ናስር ኣቦመንበር ፈጻሚ ኣካል ግሃድኤ ምስ፡ ብ/መሓመድ ሰዒድ መፍለስ ሰክረተር ማእከላይ ባይቶ ግሃድኤን፡ ብ/ጃብር ያሲን ኣባል ማእከላይ ባይቶ ግሃድኤን ብሓባር ብምጃን ዝመርሖዎ ኣኼባ አብ ሃገረ ሽወደን ከተማ ስቶክሆልም፡ አብ መደበር ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ ብዕለት 28 ሕዳር 2009 ንመሰረታት ውድብ ግሃድኤ ሰፊሕ ኣኼባ ምክያዱ፡ ብዛዕባ ውጽኢታት ዕዉት ቀዳማይ ጉባኤን ብድሕሪኡ ዝከየድ ዘሎ ንጥፈታት ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራን ብዝምልከት ሰፊሕ መብርህታት ከምዝተዋህቡ፡ ከምኡውን አብ ድሮ ቀዳማይ ጉባኤና ገለ ውሰናት ባእታታት፡ ጉባኤ ንምትዕንቓፍ ብዛዕባ ዝከየድዎ ፈተነታት ዝምልከት መብርህታት ድሕሪ ምሃብ፡ ሳላ መሰረታት ውድብ ብዝከየድዎ ጽኑዕ ቃልሲ እቲ ተሓሲቡ ዝነበረ ፈተነታት ምብርዓኑን፡ ብሳላቲ ጽንዓትን ተወፋይነትን መሰረታት ግሃድኤ ዕዉት ጉባኤ ክከየድ ምብቕዑን ገሊጾም። ብተወሳኺ ኣብ ኤርትራ፡ ጸረ ዲክታቶርያዊ ስርዓት አብ ዝከየድ ሃገራዊ ቃልሲ፡ ግደ ውድብ ንምዕዛዝ ዝተነጸሩ ኣገደስቲ ውሳኔታት ጉባኤውን ጠቐሶም። ኣኼባኛታት ከኣ ብወገኖም ግደኣም ከድምዑን ዝካኣሎም ደገፍ ንውድብ ከበርክቱን ምጃኖም ከምዘረጋገጹን ከምኡውን ሃናጺ ለቦዎታት ንመሪሕነት ከምዝቕረቡን እቲ ዝበጽሓና ዜናዊ ጸብጻብ ሓቢሩ።

ብዕለት 4 ታሕሳስ 2009 ምሽት አብ ፓልቶክ (ኤርትራዊ ሞንዳያና ሩም) ዝያዳ ሽዱሽተ ሰዓታት ዝወሰደ፡ ብዛዕባ ህልዊ ሃገራዊ ኩነታትን ውጽኢታት ዕዉት ቀዳማይ ጉባኤ ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራን ዝምልከት ኣኼባ ተጌሩ። ምሕደራ ፓልቶክ ሩም፡ ናይ መስተግግራ ሓጺር ዘረባ ብምግባር፡ አብ መኸፊቲ ንብ/ኣሕመድ ናስር ኣቦመንበር ፈጻሚ ኣካል ግሃድኤን፡ ንብ/መሓመድ ሰዒድ መፍለስ ሰክረተር ማእከላይ ባይቶን ብ/ጃብር ያሲን ኣባል ማእከላይ ባይቶን እንቋዕ ደሓን መጻእኩም ድሕሪ ምባል፡ ዕድል ንኣቦመንበር ፈጻሚ ኣካል ከምዝተዋህቦ እቲ ጸብጻብ ገሊጹ።

ብ/ኣሕመድ ናስር ኣቦመንበር ፈጻሚ ኣካል፡ አብ መግለጺኡ ግሃድኤ ቀዳማይ ጉባኤኡ ከካይድ እንከሎ ከቢቦምዎ ዝነበሩ ውድባውን ሃገራውን ኣህጉራውን ኩነታት ዝምልከት ብግልጽን ብስፍሓትን ከምዝገለጹ፡ ንህልዊ ኩነታት ሃገርና ብዝምልከት ከኣ ብሰንኪ ግጉይ ፖሊሲታት ዲክታቶርያዊ ስርዓት ኢሳያስ፡ ህዝቢ ኤርትራ አብ ኩሉ መዳያት ሂወት ዘሕልፎ ዘሎ

ስቅያት ከምዘበረሀ፡ ንኩነታት ተቓውሞን ንአሰራርሓ ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳን ክብ ንምባል ዝካየዱ ዘለዉ ጸዕርታን ብጽሚቕ ድሕሪ ምግላጽ፡ ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ጥቅምቲ 2009 መፍርቕ ናይ ዝተጋበአ ውጽኢታት ቀዳማይ ጉባኤ ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ ጠቐሱ። ኣብዚ መዳይዚ ነቲ ጉባኤ ኣብ ጊዜኡ ንምክያድን ንምዕዋትን ዝተፈላለዩ ንዋታውን ንያታውን ደገፋት ብምብርካት ወሳኒ ግደ ንዝተጻወቱ መሰረታት ግሃድኤ ንኢዱ። ከምኡውን መንግስቲ ኢትዮጵያ ምስ ውድብና ብምትሕብባርን ዕዮ ምስንዳእ ንምስላጥን ዓበይቲ መሰረታዊታት ንኣስናዳኢት ሽማግሌ ብምብርካትን፡ ጉባኤኛታት ኣብ ምእካብን ጉባኤ ንምዕዋትን ብዝነበር ወሳኒ ግደ ንህዝብን መንግስትን ኢትዮጵያ ልዑል ምስጋናኡ ከምዝገለጸ ተሓቢሩ።

ከምኡውን ብ/መሓመድ ስዒድ መፍለስ ብወገኑ፡ ነተን ኩለን ንጉባኤና ኣሳልጠን ዓወትን ዝተመነያ መሓዙት ፖለቲካዊ ውድባትን ሲቪላዊ ማሕበራትን ልዑል ሞጎሱ ከምዝገለጸ። ከምኡውን ንጥፈታት (ፈግሊያት) ቀዳማይ ጉባኤ ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ ብኣወንታዊ ኣቀራርባ ናብ ሰፊሕ ህዝብናን ካልኣት ግዳሳትን ንምዝርጋሕ ምሕዝነታዊ ኣበርክቶታት ንዝገበራ ኤርትራዊ (ናይ ኪዳንን ካልኣት ኣዕሩኽ ዌብ ሳይታትን)፡ ናይ ኢትዮጵያ መራኽቢ ብዙሃን (ዝርአ፡ ዝሰማዕ፡ ዝንበብ) ንዝገበራ ደገፋት ልዑል ምስጋናኡ ከምዝገለጸ፡ ብድሕሪኡ ተሳተፍቲ ብዛዕባ ውድብና ይኹን ብዛዕባ ሃገራዊ ዕዮ ተቓውሞ ሕቶታቶም፡ ርእይቶታቶም፡ ትዕዛብትታቶም ንምቕራብ ዕድል ከምዝተሰጠን፡ ኣብመንበር ፈጻሚ ኣካልን ኣባላት መሪሕነትን ግሃድኤ ነቲ ዝቐረበሎም ሕቶታት ብዘዕግብ ከምዝመለሱን፡ እዚ ድማ ኣብ ተሳተፍቲ ኣብ ህልዊ መድረኽ ህዝብና ዘካይዶ ዘሎ ዲሞክራሲያዊ ቃልሲ ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ ዝጸወቶ ዓቢ ግደ ዘርኢ ኣወንታዊ ስእሊ ከምዝነበረ እቲ ጸብጻብ ኣብረሀ። ብተወሳኺ ብ/ዶክቶር ሃብተ ተሰፋ ማርያም ኣብመንበር ማእከላይ ባይቶን ብ/ዕቕባዝጊ ድቡስ ኣባል ማእከላይ ባይቶን ካብ ተሳተፍቲ ንዝቐርቡ ዝነበሩ ሕቶታት ብሩህን ግልጽን ሓገዝቲ መልሶታት ይህቡ ከምዝነበሩ እቲ ጸብጻብ ወሲኹ ሓቢሩ።

ኣብመንበር ፈጻሚ ኣካልን ኣባላት መሪሕነትን ግሃድኤ፡ ቀዳም 5 ታሕሳስ 2009 ኣብ ከተማ ስቶክሆልም ግዳሳት ኤርትራውያን ዝተሳተፍዎ ሰፊሕ ህዝባዊ ኣኼባ ኣካይዶም። ብ/ስዒድ ኣደም ኣብመንበር ጨንፈር ሽማግሌ ዕድመ ኣኸቢሮም ንዝመጹ ተሳተፍቲ ናይ እንቋዕ ደሓን መጻእኩም ድሕሪ ምባል፡ መድረኽ ንብ/ተጋደላይ ኣሕመድ መሓመድ ናስር ኣብ መንበር ፈጻሚ ኣካል ግሃድኤ ገዲፍሉ።

ኣብመንበር ፈጻሚ ኣካል ግሃድኤ፡ ኣብ መግለጺኡ ንጉባኤ ከቢብዎ ዝጸንሐ ውድባውን ሃገራውን ኣህጉራውን ኩነታትን ውጽኢታቱ ኣብ ኩለ-መዳያትን ብዝርዝር መብርሂ ከምዝገበ፡ መላእ መሰረታት ውድብ፡ ጉባኤ ንምክያድን ብዓወት ንምዝዛምን ዝተጻወትዎ ወሳኒ ግደ ዝተሰምየ ኩርዓትን ሓበንን ምግላጽ፡ እዚ ከኣ ናይቲ ውድብ ኣብ ኣገደስቲ መዕርፎታት ገድላዊ ጉዕዞ ሃገራዊ ቃልሲ፡ መሰረታት ግሃድኤ ንዝወንገዎ ደረጃ ብስለት ዘንጸባርቕ ምዃኑ ከምዝገለጸ፡ ብተወሳኺ ጉባኤ ብዕምቆት ካብ ዝዘተየሎምን ፖለቲካዊ ውሳኔታት ዝወሰደሎምን መሰረታውያን ጉዳያት፡ ሕቶ መራትን፡ ህልዊ ስርዓት ኣብ ኤርትራ ዲሞክራሲያዊ ለውጢ ንምፍግር ዝጥቀሙሎም ዘሎ ኣገባባትን፡ ሕቶ ምምላስ ስደተኛታት ናብ ሃገርምን፡ ግደ ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳን ንምዕዛዝን፡ ምዃኖም ኣመልኪቱ። ካብ እሳተ-ገሃነም ንምህዳም ኣብ ጎረባብቲ ሃገራት መዕቆቢ ንምርካብ ዝረኣ ዘሎ ጽዑቕ ዋሕዚ ስደት ኤርትራውያን ብሓፈሻ፡ ምናዳ-ምናዳ ድማ ካብ ጽፍሕታት መንእሲያት፡ እዚ ኩነታት ብኸምዚ እንተቐጸሉ ውጽኢቱ ንህልውን መጻእን ኤርትራ ናብ ሓደጋ ዘሳጥሕ ምዃኑ ሓቢሩ። ከምኡውን እዚ ኩነታትዚ ንኩለን ፖለቲካውን ሲቪላውን ሃገራዊ ሓይልታት ተቓውሞ ኤርትራ ነቲ ዓቕምታት ቃልሲ ዘግኹን ዘይመሰረታዊ ጉዳያት ንጎኒ ብምግዳፍ፡ ናይ ሰፊሕ ሓፋሽ ኤርትራ ዓቕምታት ናብ ጸረ ዲክታቶርያዊ ስርዓት ህግደፍ ንምስላፍን ምጥርናፍን ረዚን ሓላፍነት ዘሰክም ብምዃኑ፡ ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳን ንምክያድን ምዕዋትን ተበጊሱሉ ዘሎ ሰፊሕ ዋዕላ ንዲሞክራሲያዊ ለውጢ ካብ ዝኾነ ዝሓለፉ እዋናት፡ ንላዕሊ መድረኻዊ እዋናዊ ሕቶ ምዃኑ ገለጹ። ስለ ዝኾነ ድማ ንተዓዋትነት ሰፊሕ ዋዕላ ብተወፋይነት ምትሕግጋዝ ከም ዝግባኣና ጸውዒት ከምዝማሓለፈ ተሓቢሩ።

ብድሕሪዚ ተሳተፍቲ ብርእይቶታቶምን ሕቶታቶምን ለቦዋታቶምን ንክሳተፉ ዕድል ከምዝተሰጠን፡ እቲ መጋባእያ ብቅንዕናን ግልጽነትን ዝተለለየ ሃናጺ ምይይጥ ከምዝነበረ፡ ዝግበየ ጎኒ ናይቲ ምይይጥ፡ ዲክታቶርያዊ ስርዓት ህግደፍ ኣብ ውሽጣውን ደገኣውን መዳያት ዓሚቕ ፖለቲካዊ ቅልውላው እናሕለፈ እንከሎ፡ ኣብ በበይኑ እዋናት ኣብ ሞንጎ ተቓውሞ ሃገራዊ ሓይልታት ኣብ ምንጻር ኣገባብ ቃልሲ ዝኸሰት ዘሎ ፍልልያት፡ ንሓይሊ ተቓውሞ የዳኸም ምህላው ዝምልከት ከምዝኾነ፡ ኣብ መወዳእታ፡ ብ/ስዒድ ኣደም ኣብመንበር ጨንፈር ሽወደን ግሃድኤ፡ ንኩሎም ተሳተፍትን ሃናጺ ሓሳባት ብምቕራብ ነቲ ምይይጥ ንዝሰብተሙን ብምምስጋን፡ ኣብዚ መጋባእያ ንዝቐረቡ ለቦዋታት ብመሪሕነት ግሃድኤ ዕቲብ ተገዳስነት ክረኽቡ ምዃኖም ብምሕባር ከምዝተዛዘመ ክፍሊ ዜናን ባህልን ግሃድኤ ጨንፈር ሽወደን ኣብ ዜናዊ ጸብጻብ ሓቢሩ።

አይ!! ሀግደፍ መንደፍ!!

ግፍፃዊ ተግባራትካ
ተገላባጢ ባህርያትካ
ገረውጭው ታኒካ
አብቂው ዘመንካ፤

ሎምስ ይአክል በሎ!!
ብርሐኝ ደሃሎ
መርሆ ሀግደፋዊ
ምግባሩ ኢ-ብብአዊ
ነኝንቆ ከይሐዊ፤

ፈላሊኻ ግዛእ ዝሰልቱ
ሚዛኑ መዳለዊ ብጊሐቱ
ቤላ-ቤለው ዝንጎቱ
ይእኸሎ ይፋኖ ንዕርቡ፤

መንቀሊኡ ዘይመሰረታዊ
ነውራም ዘይሐላፍነታዊ
ውርሽኡ ዘይሃሰሰ አሉታዊ
ግርማ ዝራሐቕ ስሕዊ፤

ዲክታቶር ኩትብሎ እቲ ዝነአሰ መግለጺኡ
አረሜናዊ ስርዓት አበሩ ዘይውዳእ ጣጥኡ
አብ ኩናትን ህውከትን ዝነበር ተሓቢኡ
ልሳኑ ዘይእሩም ዘይቅዱስ ቃንኡ፤

አይ! ሀግደፍ መንደፍ!!

ለኻኺምካ ምጥፋእኻ ሀግደፋዊ ማላ
ጨካን ከም አድጊ ድሕረይ ሳዕሪ አይብቆላ
ሀዝብን ሃገርን ምብራስ ዕላምኡ ኩላ
ትምክሕታዊ ፋሽስቲ ላዕለዊያ ቀጸላ፤

ኩምራ ሓሶታቱ አይሰለጠን ተቐባልነት ስኢኑ
ሽበራዊ ውዳታቱ ተቐሊው ብኸሉ መኸኑ
አብ ዓለማዊ ፖለቲካዊ መድረኻት ተፈንፊኑ
ግዕዙይ ስርዓቱ አሪጉ ጠሰጠሱ ቆንቀኑ
ዘይተርፍ ስዕራቱ ሃሚሙ ጋህዲ ኮይኑ።

ካብ ወዲ መምህር
ተጋዳላይ ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ
12 ታሕሳስ 2009